

Nr 98.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; given Stockholms slott den 18 februari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 60 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förses,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 30 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Med fondhandlare förstås i denna förordning solidariskt bankbolag, bankaktiebolag och fondmäklare ävensom annan, som driver sådan rörelse med fondpapper, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1919 och äger giltighet till och med den 30 juni 1920.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18
februari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde här-
efter:

Historik.

»Genom beslut vid 1908 års riksdag antog riksdagen Kungl. Maj:ts förslag om införande av en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. Skatten bestämdes härvid — med sänkning av de i propositionen föreslagna skattesatser — till 1 pro mille vid direkta försäljningar av aktier och banklotter samt till 0.5 pro mille vid direkta försäljningar av obligationer; vid byte till hälften av dessa skattesatser. Nämda skattesatser blevo gällande till år 1913, då riksdagen i anledning av väckt motion beslöt höja de vid direkta försäljningar av aktier och banklotter utgående fondstämpelavgifter till 30 öre, då de överlättna

aktiernas eller banklotternas sammanlagda värde icke översteg 200 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor. Beträffande försäljning av obligationer förblevo skattesatserna oförändrade. För byte reglerades skattesatserna så, att de fortfarande kommo att utgöra hälften av de för köp gällande. I den motion, som föranledde ovannämnda förändring av den dittills vid direkta försäljningar av aktier och banklotter utgående stämpelskatten, hade yrkats femdubbel förhöjning av densamma.

Vid 1917 års riksdag beslöts, på förslag av Kungl. Maj:t, en fördubbling av de vid respektive köp och byte av aktier, lotter samt andels- och delaktighetsbevis då gällande skattesatser, dock endast provisoriskt för ett års tid. Såsom stöd för förslaget åberopades i propositionen ett yttrande, avgivet av de för utarbetande av förslag till børslagtiftning m. m. tillkallade sakkunniga, vari dessa bland annat anförde, hurusom någon varaktig höjning av fondstämpeln icke kunde av dem tillstyrkas, medan däremot någon befogad invändning enligt de sakkunnigas mening icke kunde göras mot att under rådande goda konjunkturer och våldsamma spekulation underkasta fondpappersomsättningen en tillfällig skatteförhöjning. Omsättningen av obligationer syntes emellertid icke böra betungas med högre avgift, isynnerhet som en sådan förhöjning beträffande obligationer icke skulle för staten medföra någon avsevärd inkomstökning. Vid samma riksdag förelågo till behandling tvenne likalydande motioner (I: 76 av herr Kvarnzelius m. fl. och II: 150 av herr Edén m. fl.), innefattande förslag till fördubbling av stämpelavgiften ej blott vid köp och byte av aktier, lotter samt andels- och delaktighetsbevis utan även vid omsättning av obligationer; därjämte föreslogs i motionerna en fördubbling av minimiavgiften vid sådana avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet, varom stadgas i förordningens 3 § 2 mom. Bevillningsutskottet, som ansåg det angeläget, att höjningen av fondstämpeln snarast möjligt trädde i kraft, ville icke fördröja ärendets behandling genom att ingå i närmare prövning av de frågor, i vilka propositionen och de väckta motionerna voro skiljaktiga, utan anslöt sig till Kungl. Maj:ts förslag. Detta blev ock, såsom nyss nämdes, av riksdagen antaget, varefter författning utfärdades den 30 mars 1917 (nr 101).

Den sålunda bestämda förhöjningen av skattesatserna föreslogs av Kungl. Maj:t genom proposition, nr 39, till 1918 års lagtima riksdag att gälla för ytterligare ett år.

Förslaget blev av riksdagen antaget, och förordning i ämnet utfärdades den 12 mars 1918 (nr 123).

I en till sistlidet års urtima riksdag avlåten proposition, nr 25, föreslog Kungl. Maj:ts riksdagen att för överlåtelser av samtliga här ifrågavarande värdehandlingar fastställa dubbelt så höga stämpelavgifter som i sistberörda provisoriska förordning. Det vid propositionen fogade författningsförslaget, som avsågs skola gälla från och med den 20 november 1918 till dag, som av Konungen bestämdes, dock ej längre än till den 1 juli 1919, innebar dessutom en höjning från 5 till 10 öre av den i 3 § 2 mom. i 1908 års förordning upptagna minimiavgiften vid vissa avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet. Vid ärendets föredragning för Kungl. Maj:ts den 25 oktober 1918 åberopade jag till stöd för förslaget särskilt angelägenheten av att under rådande förhållanden genom höjning av fondstämpeln i större utsträckning än nu skedde i statsfinansiellt syfte utnyttja denna skattekälla, vars betydelse ej finge underskattas.

Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition med endast den ändring, att författningen på grund av den framskridna tiden förklarades skola gälla från och med den 1 december 1918, utfärdades i enlighet härmed den 29 november samma år *förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 och 2 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper* (nr 911).

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den korta tid, under vilken den senast beslutade förhöjningen av fondstämpelavgiften varit i tillämpning, är det ännu för tidigt att göra några uttalanden om dess verkningar. En förlängning av nu gällande bestämmelser, vilka träda ur kraft den 1 juli innevarande år, synes emellertid erforderlig ur statsfinansiell synpunkt. Jag vill i detta avseende hänvisa till att i såväl tilläggsstaten för innevarande år som riksstaten för år 1920 räknats med, att den höjda stämpelavgiften komme att uttagas för hela den tid, nämnda tilläggsstat och riksstat avser.

I anledning härav har jag låtit inom finansdepartementet upprätta ett förslag till förordning i ämnet, enligt vilket förslag den senast beslutade stämpelavgiften skulle utgå för ytterligare ett år eller till den 1 juli 1920. Ehuru, såsom nyss nämndes, jag vid beräkningen av inkomsterna i 1920 års riksstat utgått ifrån, att nuvarande höga stämpelavgifter skola erläggas under hela året 1920, anser jag lämpligast, att förordningens giltighet nu begränsas till den 1 juli 1920, varefter frågan om ytterligare förlängning av dessa tillfälliga bestämmelser kan föreläggas 1920 års riksdag.

Det nu upprättade författningsförslaget skiljer sig i formellt avseende från föregående förordningar i ämnet därutinnan, att — för

underlättande av stämpelavgiftens uträknande — avgiften ställes i relation till jämna hundratal i stället för, såsom förut, tvåhundratal av de överlätna fondpapperens värde. Det hittills tillämpade beräkningssättet, som begagnats allt sedan tillkomsten av 1908 års förordning, har varit föranlett av att med de ursprungliga stämpelsatserna en reglering för varje hundratal kronor i vissa fall skulle medfört stämpelskyldighet till halva örestal. Med de stämpelsatser, som nu gälla, kunna dylika fall ej vidare inträffa. Då vid bifall till nu ifrågavarande förslag^{en} stämpelavgiften, såsom tidigare, skulle komma att i vissa fall utgå med ett lägsta belopp av 5 öre, synes det också vara riktigast, att 2 mom. i 3 § bibehålles vid dess äldre lydelse med en minimiavgift av 5 öre vid avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst det av honom omförmälda förslaget till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen giva bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Grip.
